

Però l'or era fals

La cosa gira entorn d'una maleta abandonada en un vagó d'un tren regional al sud de París, el RER B. Una maleta que conté 20 lingots d'or. A la contracoberta ja se'ns avisa que, tot i haver rebut un premi de novel·la curta –el darrer Just M. Casero, convocat fa 33 anys per la llibreria 22 de Girona–, és un text que s'escapa del seu gènere. Llegim que es tracta d'un *thriller*, un joc literari, una combinatòria de possibilitats narratives, un text experimental en línia amb Queneau, Perec o Cortázar, i fins i tot, sent més combatius, una antinovel·la. El que no es diu és que la lectura de *Totes les estacions de França* aboca a la vivència d'una altra lògica. I és que Oriol Ponsatí-Murlà (filòsof, editor i antipianista) ha construït un virtuós exercici d'arquitectura del relat.

Ponsatí-Murlà ha mesurat amb precisió els ingredients d'un experiment que podia quedar-se en un pur manierisme formal però no ho fa. *Totes les estacions de França*, que pren el nom a un poema de Carner, convida al joc i al divertiment, es llegeix bé i atrapa però, sobretot, permet que tothom pugui transitar per una lògica diferent de l'habitual. Si un s'esforça per mantenir una progressió lineal dels fets, fracassarà rotundament. El lector cartesià poc avesat a bucles o a lògiques de xarxa es pot estressar. Però el text té l'habilitat de submergir-lo en una forma poc comuna de percebre la seqüència dels fets, del que ve abans i què ve després, del que és causa i què és efecte, del que és inici i què és final.

Tot i tractar-se d'un *thriller*, la solució a l'enigma aviat deixa de tenir cap importància. I és que, de maleta abandonada en un tren al sud de París, no n'hi ha una, sinó 15 (o 16 o 17). De relat no n'hi ha un, sinó múltiples microhistòries que conflueixen en un mateix vagó i que, per a sorpresa del lector, es contradueixen i s'exclouen però totes coexisteixen. De narradors, n'hi ha tres. De personatges, n'hi ha de reiteratius que salten d'una història a l'altra i apareixen intermitentment en seqüències a vegades cinematogràfiques. I tot això, que podria ser un embolic o un exercici formal per a lectors experts, es converteix en una àgil *rail movie* urbana.

Amb una presència destacada de la música, amb pàgines memorables sobre Liszt i el públic melòman que assisteix a les òperes, el text progressa d'una manera que evoca, d'alguna manera, la música barroca, aquesta melodia recurrent que torna, amb lleugeres variacions, a un punt per on ja ha passat abans. A més de ser una novel·la sense gènere

(o potser per això mateix), *Totes les estacions de França* segueix una lògica que es desplega en cercles que evolucionen a partir de centres diferents o, si voleu, en bucles o en rizomes: la maleta actua només com un nus de sentit. El text d'Oriol Ponsatí-Murlà és la transposició narrativa d'una sospita o d'una reflexió epistemològica.

Als que no han llegit el text, els direm que la notícia d'una maleta abandonada al RER B de París no és cap ficció, com el mateix autor deixa clar en encapçalat el llibre. Als que, en canvi, ja han viatjat amb l'autor 15 (o 16 o 17) vegades en un tren ràpid que circula pels buidells de París, els direm que l'or de la maleta era fals, com va publicar la premsa francesa uns dies després. Tot i que això, per al lector que ha entrat en l'estructura de xarxa desplegada per Oriol Ponsatí-Murlà, ja no té cap importància. Aquesta és, entre d'altres, la bondat d'un text que, tot jugant, fa possible viure l'experiència d'una altra lògica, la lògica d'una antinovel·la. *

Oriol Ponsatí-Murlà
ha guanyat el darrer premi Just M. Casero de Girona
LLUÍS SERRAT

TOTES LES ESTACIONS DE FRANÇA
Oriol Ponsatí-Murlà
Premi Just M. Casero
Editorial: Empúries
Barcelona, 2014
Pàgines: 124
Preu: 16 euros

Josep Puig i Pla ha estat el curador d'aquest volum de memòries / MARIA TERESA MÀRQUEZ

El món viscut d'Esteve Albert suggereix aquests interrogants. I ho fa perquè, a banda de la seva significada trajectòria independentista, no deixa de plantejar un altre aspecte d'interès: una certa semblança ideològica entre la Unió Socialista de Catalunya, Unió Democràtica i el Front Nacional pel que fa a un discurs propi de les elits.

I per cert, l'esclaridor pròleg d'Hilari Ràguer, l'oportuna justificació del volum a càrrec de l'editor i la introducció precisa (com també ho són les nombroses notes a peu aclaridores) de Josep Puig i Pla, expliciten que *determinats* relats històrics –prou sovint els més útils– continuen produint-se –sortosament– fora de l'espai universitari de Bolonya. Per què deu ser...? *

LA MEMÒRIA DE L'ESTEVE ALBERT
Curador:
Josep Puig i Pla
Editorial: Voliana
Argentona, 2013
Pàgines: 191
Preu: 15 euros